

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

De heer mr. Th.C. de Graaf,
minister voor Bestuurlijke Vernieuwing en Koninkrijksrelaties,
Postbus 20011
2500 EA DEN HAAG

doorkiesnummer	uw kenmerk	bijlage(n)
(070) 373 8857	2004-0000045224	
onderwerp	ons kenmerk	datum
verzoek om reactie rapport stuurgroep-Leemhuis	BJZ/2004004057	7 februari 2005

Geachte heer De Graaf,

Bij brief van 16 december 2004 heeft u ons verzocht te reageren op de analyse en de conclusies en aanbevelingen van de Stuurgroep Evaluatie Dualisering Gemeentebestuur onder voorzitterschap van mevrouw J.M. Leemhuis-Stout (stuurgroep-Leemhuis). Deze stuurgroep kreeg van u de opdracht onderzoek te doen naar de Wet dualisering gemeentebestuur, conform hetgeen daarover in artikel Xa van de Wet dualisering gemeentebestuur is opgenomen. In uw brief geeft u ook een eerste reactie op het rapport van de stuurgroep, *Aangelegd om in vrijheid samen te werken. Dualisering: bijsturing geboden* (2004). Tevens geeft u aan op welke wijze u ons wilt betrekken bij het in gang zetten van acties die de dualisering een extra impuls kunnen geven.

Wij delen uw zorg met betrekking tot de stand van zaken betreffende dualisering in gemeenten. Dit wordt ook bevestigd door het ledenpanel van de VNG. De situatie vraagt om een stevige inzet en extra actie. Daartoe presenteren wij op 9 maart 2005 het Actieprogramma Vernieuwingsimpuls 2005, dat een aantal extra impulsen zal geven aan het lokaal bestuur tot de start van de nieuwe raadsperiode in 2006.

Wij zijn van mening dat alle partijen zijn gehouden om het dualisme te laten slagen en de benodigde vervolgstappen te nemen. Dit vraagt van het Rijk de afronding van resterende wet- en regelgeving en geen invoering van nieuwe grote stelselwijzigingen op korte termijn, zoals de gekozen burgemeester. Van de gemeenten vraagt dit een verdere investering in het oplossen van de gesignaleerde problemen.

Het rapport van de stuurgroep-Leemhuis en de signalen uit het ledenpanel van de VNG bieden een goede basis voor vervolgstappen.

Met deze brief geven wij gevolg aan uw verzoek om op het rapport te reageren. Tevens maken wij van de gelegenheid gebruik te reageren op uw eerste reactie op het rapport van de stuurgroep. Deze brief is een gezamenlijke reactie van de Wethoudersvereniging, de Vereniging van Griffiers, de Vereniging van Gemeentesecretarissen, de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden i.o. en de Begeleidingscommissie Vernieuwingsimpuls Dualisme en lokale democratie en de VNG.

In onze reactie komen achtereenvolgens de analyse en de conclusies en aanbevelingen uit het rapport aan de orde, alsmede een aantal voor ons essentiële punten in de vernieuwing van het lokaal bestuur. Gemeenten zijn sinds maart 2002 actief aan de slag gegaan met de dualisering en hebben inmiddels ook het nodige bereikt. Wij onderschrijven uw appèl op iedereen die verantwoordelijkheid draagt voor het lokaal bestuur om zich te blijven inzetten voor een geslaagde uitvoering van de dualisering.

In de eerste plaats is het belangrijk om te constateren dat gemeenten tijd en ruimte nodig hebben om de veranderingen in hun bestuurlijk systeem te verwerken. Het proces van dualisering is niet te vergelijken met een cultuuromslag in een willekeurige organisatie, maar vindt plaats in een context van verschillende politieke opvattingen, een diversiteit aan doelen en een buitenwereld die gericht is op incidenten. Dualisme raakt aan veel aspecten van bestuurlijke vernieuwing. Ontwikkelingen in gemeenten zijn nu volop gaande en kunnen met enige bijsturing verder in de goede richting gaan. Een belangrijke voorwaarde is een goed samenspel van alle hoofdparticipanten in het lokaal bestuur: de raad, het college, de burgemeester, de gemeentesecretaris, de griffier en het ambtelijk apparaat.

Eveneens van belang is dat al deze actoren goed uitgerust zijn om hun nieuwe rol te vervullen. Wij zijn van mening dat een 'doorstart' van het dualiseringsproces, waarover u spreekt in uw brief van 16 december, kan en moet worden gerealiseerd door het proces in gemeenten tijd te gunnen en gemeenten daarbij op maat te adviseren. Er zal veel tijd en energie moeten worden gestoken in het toerusten van de diverse geledingen op lokaal niveau. Het Actieprogramma 2005 van het VNG-project Vernieuwingsimpuls Dualisme en lokale democratie, dat wij binnenkort presenteren, zal gemeenten diverse ondersteuningsmogelijkheden hiervoor bieden.

De analyse: doelstellingen van dualisme nog niet bereikt

De stuurgroep constateert dat de dualisering staat of valt met de kwaliteit van de verhouding tussen gemeenteraad en het college van B en W. In onvoldoende mate is volgens de stuurgroep gebleken dat de positie van de gemeenteraad als hét belangrijkste lokale politieke forum is hersteld. Tevens zijn de volksvertegenwoordigende rol van de raad en de herkenbaarheid van het lokale bestuur voor de burger elementen die voor verbetering vatbaar zijn. De doelstellingen van de wet zijn, met andere woorden, nog niet bereikt en bijsturing van het proces is dan ook noodzakelijk.

Wij stemmen in met de constatering van de stuurgroep, dat de kwaliteit van de verhouding tussen raad en college van groot belang is. Beide bestuursorganen moeten feitelijk met elkaar overeenkomen dat het goede bestuur van de gemeente wordt gezien als gemeenschappelijk doel. Daarin vervullen ze beiden een onderscheidende rol. College en raad dienen elkaar de ruimte te geven om de eigen rol op een goede wijze in te vullen.

Wij zijn het eens met de stuurgroep dat er aandacht wordt gevraagd voor het onderscheid tussen beleidsvoorbereiding, beleidsbepaling, beleidsuitvoering en beleidscontrole. De uitvoering komt voor rekening van het college; de bepaling en de controle voor rekening van de raad. Wij vinden het verstandig dat raad en college hierin samenwerken. Essentieel voor het succes van het proces van dualisering is het doorbreken van afhankelijkheidspatronen. Een afhankelijkheidspatruon wordt bijvoorbeeld doorbroken als het college keuzemogelijkheden aan de raad voorlegt waarover vervolgens discussie kan ontstaan. Het college zou die discussie met keuzemogelijkheden kunnen faciliteren.

De constatering dat de positie van de raad als het belangrijkste politieke forum nog niet is hersteld, kan worden teruggevoerd op de relatief korte tijdspanne tussen de invoering van een gedualiseerd systeem en het tijdstip van de evaluatie. Alle geledingen binnen het lokaal bestuur hebben tijd nodig om zich de systematiek van het dualisme eigen te maken, zeker gezien de lange tijd waarin het monistisch systeem heeft bestaan. Een periode van twee jaar is in onze visie te kort om conclusies te trekken over de realisatie van doelstellingen. De meeste gemeenten bevinden zich nog in een proces van vallen en opstaan, waarin de verschillende positie van raad en college een belangrijk onderwerp is. Een belangrijke positieve bevinding uit het Eindrapport van Berenschot (p. 59) is wel dat 70% van de raadsleden positief is over de invloed van het dualisme op hun functioneren (*Evaluatie van de Wet Dualisering Gemeentebestuur, Eindrapport Berenschot, 2004*).

Een ander punt van aandacht voor de stuurgroep is de volksvertegenwoordigende rol van de raad en de daaruit voortvloeiende herkenbaarheid van het lokaal bestuur voor de burger. Met de stuurgroep zijn wij van mening, dat de herkenbaarheid van het lokaal bestuur voor de burger sterk verbeterd moet worden. De verhouding tussen lokaal bestuur en de burger is het hoofdthema van het jaarcongres van de VNG in 2005. Ook de Vernieuwingsimpuls Dualisme en lokale democratie besteedt hieraan aandacht. In 2004 is een vernieuwde handreiking Burgerinitiatief uitgebracht en het Jaarbericht 2005 van de Begeleidingscommissie Vernieuwingsimpuls is gewijd aan de vraag of het dualisme heeft bijgedragen aan een verandering dan wel verbetering van de relatie tussen burgers en lokaal bestuur. In allerlei gremia op lokaal niveau wordt gesproken over de vraag hoe burgers meer en beter bij het lokaal bestuur kunnen worden betrokken en op welke wijze de herkenbaarheid kan worden vergroot. In dit kader verdient ook de toerusting van raadsleden bijzondere aandacht. Raadsleden dienen zich de cultuur van dualisering actief eigen te maken. Faciliteiten voor scholing en training van raadsleden zijn daarbij van essentieel belang. Tevens is het belangrijk dat het college zich bewust is van de volksvertegenwoordigende rol van de raad door mogelijkheden te creëren om deze rol naar behoren in te kunnen vullen.

De conclusies en aanbevelingen in het evaluatierapport

De stuurgroep doet een groot aantal aanbevelingen om veranderingen tot stand te brengen. Deze richten zich met name op het bewerkstelligen van veranderingen in de structuur, het bevorderen van veranderingen in werkwijze, houding en gedrag en het bewerkstelligen van een herstart van het dualiseringsproces. Hieronder wordt ingegaan op de in onze visie belangrijkste punten, waarbij wij eveneens uw eerste reactie op het rapport zullen bespreken.

I. Het bewerkstelligen van structuurwijzigingen

De stuurgroep constateert onder andere dat het wetgevingsproces nog niet voltooid is en het beoogde model onvoldoende eenduidig is geformaliseerd. Door afronding van onder andere het wetgevingsproces moet duidelijk worden dat het college het beleidsvoorbereidende en uitvoerende orgaan is, terwijl de raad als het beleidsbepalende, controlerende en volksvertegenwoordigende orgaan functioneert. Door verduidelijking aan te brengen zal het tijdsbeslag van het formele raadswerk verminderen, waardoor de raad meer op hoofdlijnen kan werken en als volksvertegenwoordiger kan optreden.

Wij stemmen in met de opmerkingen van de stuurgroep over een duidelijke structuur (aanbeveling 1). De rolverdeling moet helder worden. Ook wij vinden het essentieel dat het wetgevingstraject over de dualisering van het medebewind, evenals de Tweede Aanpassingswet dualisering gemeentebestuur, nu eindelijk worden afgerond (aanbeveling 3). Wij zijn het met de stuurgroep eens dat een expliciete bevoegdheidsverdeling het eigen speelveld van het college markeert, zodat duidelijkheid ontstaat over de exacte taak van het college.

Wij onderkennen dat het al dan niet aanwezig zijn van wethouders in de raadsvergadering in de praktijk een probleem kan zijn. Naar onze mening zou slechts in geval van uitzondering de wethouder niet in de raadsvergadering aanwezig moeten zijn. Echter, een aanpassing van het huidige artikel 21 achten wij op dit moment niet nodig (aanbeveling 2). Het gaat het er om dat in de praktijk flexibel met dit artikel wordt omgegaan. Mocht in de praktijk blijken dat de flexibiliteit tot onduidelijkheden leidt, dient een wetswijziging alsnog te worden overwogen.

Wat betreft de dubbelrol van de burgemeester (aanbeveling 4), kunnen wij ons vinden in het kabinetsvoornemen tot deconstitutionalisering van het raadsvoorzitterschap. In het licht hiervan vinden wij het een goed idee om de rol van de waarnemend voorzitter alvast te verstevigen. De wijze waarop dit moet gebeuren zou echter nog nader moeten worden bezien. Wij delen de visie dat een gemeenteraad zelf het beste weet aan welke eisen het profiel van de waarnemend raadsvoorzitter dient te voldoen.

De stuurgroep stelt dat er behoefte is aan een 'gecodificeerde' neerslag van de teksten, handreikingen, adviezen en rapporten die zijn verschenen over de dualisering. De uitgave moet volgens de stuurgroep totstandkomen onder verantwoordelijkheid van de minister (aanbeveling 6).

In uw reactie onderschrijft u de suggestie van de stuurgroep en zegt u dat de geconstateerde verwarring over het concept dualisering moet worden aangeprepen om een en ander nog eens te codificeren.

Nog meer regels of 'codificatie' van bovenaf helpen in onze visie echter niet om de vorderingen in het lokaal bestuur te versnellen. Het plan van 'codificatie' past ook in het streven van het kabinet om het aantal regels te verminderen, waartoe het ambitieuze project Andere Overheid in het leven is geroepen.

De Vernieuwingsimpuls Dualisme en lokale democratie heeft in de afgelopen jaren een groot aantal publicaties uitgegeven, mede onder verantwoordelijkheid van het ministerie van BZK. Deze betreffen verschillende onderwerpen en instrumenten waarin dualisme doorwerkt dan wel een rol speelt. De handreikingen en ook de andere instrumenten van de Vernieuwingsimpuls worden gewaardeerd door raadsleden, blijkt uit het Eindrapport van Berenschot (p. 36). Het bereik en het gebruik van de handreikingen in de praktijk kan echter beter, blijkt ook uit het Eindrapport en het VNG-ledenpanel. De Vernieuwingsimpuls zal daar in 2005 verder in investeren met behulp van de inzet en advisering van de regionale consultants van de Vernieuwingsimpuls.

Het regionale consultantennetwerk van de Vernieuwingsimpuls is medio 2003 gestart en in 2004 is dit netwerk goed gaan werken. Er is nu een goede basis gelegd voor de intensivering van de ondersteuning van gemeenten in 2005 en 2006. De consultants spelen tevens een belangrijke rol in het bevorderen van uitwisseling van ervaringen en best practices tussen gemeenten. Daaraan bestaat veel behoefte. In zowel de handreikingen als op de website van de Vernieuwingsimpuls zijn in 2004 op verzoek van gemeenten in toenemende mate praktijkvoorbeelden van gemeenten opgenomen over verschillende thema's en onderwerpen. Hierop zal in 2005 nog meer worden geïnvesteerd door de Vernieuwingsimpuls, zodat in 2006 in ruime mate best practices beschikbaar zijn. Er valt overigens niet aan te ontkomen dat de website van de Vernieuwingsimpuls zich niet beperkt tot dualisme, immers dualisme is geen doel op zich, maar een instrument om tot bestuurlijke vernieuwing te komen (zie ook aanbeveling 15).

Tot slot gaan wij hier nog kort in op het pleidooi van de stuurgroep om het college de beleidsvoorbereiding te laten doen en om de rol van het college bij initiatiefvoorstellen van de raad te versterken (de aanbevelingen 1 en 5, die nauw met elkaar samenhangen). Wij achten het beter indien raad en college dit per onderwerp en in samenspraak besluiten. Een wetswijziging lijkt ons niet nodig op dit punt (aanbeveling 5). Van belang is, dat er ruimte blijft voor de raad om zijn kaderstellende rol te vervullen. Indien de raad alleen kan sturen via amendementen, moties en initiatiefvoorstellen komt deze rol in de knel en wordt de doelstelling van de wet, dat de positie van de raad als het belangrijkste lokale politieke forum moet worden hersteld, ondergraven.

Hoewel wij van mening zijn dat terughoudend moet worden omgegaan met het wettelijk vastleggen van taken en bevoegdheden, vragen wij hier toch aandacht voor een zogenoemde 'nasleepregeling'. Op een aantal punten zou een technische reparatiewetgeving nodig kunnen zijn die niet gericht is op de cultuur en structuur van de dualisering maar op een aantal onvolkomenheden in de wet. Wij stellen daarom voor een 'nasleeptraject' te starten en te inventariseren bij gemeenten (en provincies) waar zich in de praktijk nog onvolkomenheden voordoen.

II. Het bevorderen van veranderingen in werkwijze, houding en gedrag

De stuurgroep koestert het deeltijd karakter van het raadslidmaatschap. De afstand tot de dagelijkse gang van zaken acht de stuurgroep belangrijk voor een goede uitoefening van de functie van raadslid. De stuurgroep tracht in een aantal aanbevelingen de afstandelijke rol van het raadslid te versterken en ondersteunen.

Wij kunnen ons niet vinden in een maximering van het aantal uren dat een raadslid aan zijn raadswerk moet besteden (aanbeveling 7). Het is eveneens onnodig om hieraan diverse procedurevoorschriften te verbinden en om hierbij eventueel de Begeleidingscommissie Vernieuwingsimpuls te betrekken. Elke gemeente en elke raad gaan hier anders mee om; de verantwoordelijkheid voor de tijdsbesteding moet bij de gemeente en bij elk raadslid afzonderlijk liggen.

Wij ondersteunen het pleidooi van de stuurgroep om goede faciliteiten te scheppen voor scholing en training, en om werk te maken van een zorgvuldige informatieverstrekking aan de raad (aanbevelingen 8 en 9). Slechts een beperkt aantal gemeenten heeft een eigen opleidingsbudget en slechts een beperkt aantal politieke partijen is op dit terrein actief. Wij zijn van harte bereid een rol te spelen in opleiding en training van raadsleden in overleg met de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden i.o. en met de bestuurdersverenigingen. Gecoördineerde facilitering is op dit punt belangrijk. Het gaat daarbij om versterking van zowel inhoudelijke als procescompetenties. De inzet van de VNG is om een brede coalitie te vormen met de Vereniging voor Raadsleden, het IPP en de bestuurdersverenigingen ter voorbereiding van de raadsverkiezingen van 2006, waarin ondersteuning en opleiding van kandidaten een belangrijke rol speelt. Wij vragen u hiervoor middelen beschikbaar te stellen.

Overigens zien wij hier een relatie met de subsidiering van politieke partijen waarover wij met uw ministerie in discussie zijn en het pleidooi van de VNG voor de verhoging van de vergoeding van raadsleden.

III . Het bewerkstelligen van een doorstart (in plaats van een herstart) van het dualiseringsproces

Wij spreken liever van een *doorstart* dan van een *herstart*, zoals u in uw brief van 16 december ook bepleit. De stuurgroep stelt dat het dualiseringsproces op lokaal niveau een doordachte veranderingsstrategie vereist, waardoor alle betrokkenen goed kunnen inspelen op elkaar. Dat vereist meer processturing; explicitering van de verschillende rollen van betrokkenen is volgens de stuurgroep noodzakelijk. Wij kunnen ons hierin vinden en het sluit ook aan bij datgene dat wij hierboven in kritische zin hebben opgemerkt naar aanleiding van de door u voorgestelde 'codificatie'. Het gaat om lokale veranderingsprocessen waarin explicitering van de verschillende rollen van de actoren en een goed onderling samenspel belangrijk is.

De stuurgroep stelt onder andere ook voor om een periodieke monitoring van de dualisering te laten plaatsvinden (aanbeveling 15). U stelt in uw reactie daarop dat het idee u aanspreekt, maar dat u de focus van het onderzoek wilt verbreden naar een periodieke staat van het openbaar bestuur. De bedoeling hiervan is om beter zicht te krijgen op bestuurlijke vraagstukken waar gemeenten in de praktijk tegenaan lopen. De Vernieuwingsimpuls zou volgens u de inhoudelijke bijdrage over dualisering voor dit onderzoek kunnen opstellen.

In feite bestaat een dergelijk monitoringinstrument al. In 2004 heeft de Vernieuwingsimpuls in samenwerking met SGB0, Onderzoeks- en Adviesbureau van de VNG, een monitor ontwikkeld (dualismescan), waarin op vrijwillige basis inmiddels al meer dan 100 gemeenten participeren. Dit is een zelfdiagnose-instrument waarmee gemeenten hun eigen gedualiseerde praktijk kunnen doorlichten. Er wordt in de scan aandacht besteed aan de rollen en visies van alle actoren binnen de gemeente en de resultaten vormen de basis en aanleiding om het onderlinge gesprek aan te gaan. Gemeenten kunnen op basis van de resultaten van de scan prioriteiten en verbeterpunten vaststellen en een vervolgtraject starten. De regioconsulenten van de Vernieuwingsimpuls adviseren gemeenten hierbij. Deze scan sluit dus aan bij de lokale situatie en kan in de loop van de tijd worden herhaald. De scan is totstandgekomen met advies van de Begeleidingscommissie en de regioconsulenten van de Vernieuwingsimpuls.

Dit zelfdiagnose-instrument is bij uitstek een cultuurinstrument en is de basis voor advies op maat. Tevens kan op basis van de verzameling van gegevens van alle gemeenten die de scan invullen inzicht worden verkregen in de problemen waar gemeenten tegenaan lopen. Hiermee kunnen de Vernieuwingsimpuls en regioconsulenten vervolgens aan de slag en kunnen bijeenkomsten en workshops worden georganiseerd over onderwerpen waar meerdere gemeenten mee te maken hebben. Hoewel dualisme de invalshoek vormt van deze scan raakt deze aan (de vernieuwing van) het lokaal bestuur als geheel. Dat kan ook niet anders, want dualisme is tenslotte een instrument om tot bestuurlijke vernieuwing te komen. Dat laat echter onverlet dat wij graag met u in overleg willen treden over de aard en opzet van een monitor openbaar bestuur.

Wij zien in het rapport van de stuurgroep een bevestiging van onze visie, dat invoering van een gekozen burgemeester in 2006 ondoenlijk is. De gemeenten hebben tijd nodig om deze grote veranderingsoperatie goed te volbrengen en zich aan te passen aan de gevolgen van de dualisering. Het is niet verantwoord om op dit moment en onder deze condities nog een ingrijpende wijziging door te voeren met de introductie van de gekozen burgemeester.

U besteedt in uw reactie uitgebreid aandacht aan de gekozen burgemeester. Wij zijn het nadrukkelijk níét met u eens dat de gekozen burgemeester 'vanwege zijn onafhankelijke positie ten opzichte van de raad voor meer duidelijkheid zal zorgen'. De evaluatie van de stuurgroep geeft in geen enkel opzicht een bevestiging van uw stelling, dat de positie van de *benoemde* burgemeester in het dualistische stelsel onduidelijk is en voor onduidelijkheid zorgt. Invoering van de gekozen burgemeester kan niet worden gezien als de oplossing om de doelstellingen van het dualisme te bereiken, in het bijzonder niet op de wijze zoals de bij de Tweede Kamer aanhangige wetsvoorstellen dit voorstaan. Deze voorstellen zullen eerder het dualiseringsproces bemoeilijken (zie aanbeveling 17).

U zegt in uw brief dat de doorstart van het dualisme samenvalt met de invoeringsimpuls gekozen burgemeester. Wij zijn van mening dat beide zaken vooralsnog los van elkaar dienen te staan en dat een doorstart van het project Vernieuwingsimpuls nu eerst dient plaats te vinden.

De burgemeester krijgt in de voorstellen van de stuurgroep de rol van stimulator en arbiter, waardoor hij meer boven de partijen komt te staan en een onafhankelijker positie in kan nemen. Ook doet de stuurgroep voorstellen om de communicatie tussen waarnemend raadsvoorzitter en burgemeester te versterken en het raadspresidium de regie te geven over het proces van de raadsvergadering (aanbevelingen 10 en 11).

Wij onderschrijven het belang van duidelijkheid over wie als procesverantwoordelijke wordt aangewezen. Het zal in veel gevallen logisch zijn dat dit in de huidige praktijk de burgemeester is. Echter, gemeenten zijn goed in staat om zelf te bepalen welke functionaris, nu en in de toekomst, deze verantwoordelijkheid krijgt toegewezen op basis van competenties.

Zoals de stuurgroep zegt, dient het presidium te bevorderen dat de raad in eerste instantie functioneert als een politieke arena waarin een inhoudelijk debat plaatsvindt, zeker als het gaat om het bepalen van politieke kaders vanuit zijn volksvertegenwoordigende rol (aanbeveling 13). Indien collegevoorstellen helder en duidelijk zijn, zal er ook minder discussie tussen het college en de raad noodzakelijk zijn. Het voorschrijven van de samenstelling van het raadspresidium wijzen wij af.

Wij onderschrijven voorts de wenselijkheid om een griffier geen andere ambtelijke positie te laten bekleden (aanbeveling 14). Wij realiseren ons echter wel dat dit voor kleine gemeenten een probleem kan opleveren bij de invulling van de functie, die vaak in deeltijd wordt uitgeoefend. Het op rijksniveau bepalen van de griffieformatie is bestuurlijk zeer ongewenst en vormt geen steun in de rug voor de griffiers in kleine gemeenten, die vaak met deze beperkte formatie moeten werken. Het is aan de gemeenteraad zelf om te bepalen welke kwaliteit en kwantiteit aan ondersteuning wordt gewenst. Dit speelt temeer omdat het college ook geen kwantitatieve beperking voor zijn ondersteuning kent.

Of en in elke mate griffiers zich dienen te onthouden van beleidsinhoudelijk werk ten behoeve van de raad, is naar onze mening een zaak die de raad zelf moet bepalen.

Wij zien slechts in uitzonderingsgevallen een formele rol voor de commissaris van de koningin bij het herstel van vastgelopen verhoudingen (aanbeveling 16). Het lokaal bestuur dient daarover in beginsel zelf een beslissing te nemen. Indien een individuele gemeente een rol wenst voor de commissaris van de koningin als bemiddelaar, dan moet dat vanzelfsprekend mogelijk zijn. Het is niet nodig, en wellicht zelfs ongewenst, om dit dwingend voor te schrijven.

Ten slotte valt ons de constatering van de stuurgroep op, dat de rol van de Begeleidingscommissie Vernieuwingsimpuls door de VNG moet worden vernieuwd en geïntensiveerd (aanbeveling 15). Graag verduidelijken wij hier nog eens de rollen van de Begeleidingscommissie Vernieuwingsimpuls Dualisme en lokale democratie en het VNG-project Vernieuwingsimpuls Dualisme en lokale democratie.

De Vernieuwingsimpuls is verantwoordelijk voor het Activiteitenprogramma van de Vernieuwingsimpuls en betreft daarbij leden van de Begeleidingscommissie voor advies. De Begeleidingscommissie heeft als verantwoordelijkheid om ieder jaar een Jaarbericht uit te brengen over

een actueel onderwerp met betrekking tot dualisme. In 2005 is dat het onderwerp dualisme en de burger. De Begeleidingscommissie ziet voor zichzelf geen nieuwe rol weggelegd tot en met 2006, het jaar waarin haar activiteiten aflopen. Zij zal in 2006 samen met de VNG haar laatste jaarbericht publiceren, waarin een terugblik zal worden gegeven op vier jaar dualisering.

Wij zien het belang van een intensievere rol voor de Vernieuwingsimpuls vanaf 2005. De basis van het werk van de Vernieuwingsimpuls is het inventariseren van de behoeften in het lokaal bestuur aan bepaalde producten en ondersteuning. Vervolgens is het de taak van de Vernieuwingsimpuls om gemeenten op maat te ondersteunen met behulp hiervan. In deze brief is al verwezen naar het Actieprogramma 2005 van het VNG-project Vernieuwingsimpuls vanaf 2005. Over de invulling daarvan heeft de Vernieuwingsimpuls vanuit de VNG in februari overleg met de Begeleidingscommissie en de verschillende verenigingen. Dit Actieprogramma zal op 9 maart aanstaande tijdens het bestuurlijk overleg aan de orde zijn. Het Actieprogramma zal officieel aan u en aan gemeenten worden aangeboden tijdens de overhandiging van het Jaarbericht van de Begeleidingscommissie op diezelfde dag.

Dit alles overziend luidt de conclusie, dat er door alle betrokkenen een stevige inspanning geleverd moet worden. Wij stellen voor om hiermee nu voortvarend aan de slag te gaan.

Hoogachtend,

Vereniging van Nederlandse Gemeenten
mr. R.J.J.M. Pans,
voorzitter directieraad

Namens:

Vereniging van Gemeentesecretarissen
drs. P.J. Buytels,
voorzitter

Vereniging van Griffiers
J.D. Pruijm,
voorzitter

Wethoudersvereniging
mr. J.L.M. Niederer,
voorzitter

Nederlandse Vereniging voor Raadsleden i.o.
mevrouw D. van den Broek,
voorzitter a.i.

Begeleidingscommissie Vernieuwingsimpuls Dualisme en lokale democratie
drs. C.J.G.M. de Vet,
voorzitter

onderwerp verzoek om reactie rapport stuurgroep-Leemhuis datum 7 februari 2005
09/09

07022005